

ŠRÁMKŮV PÍSEK 2014

53. celostátní přehlídka experimentujícího divadla 30.5.–1.6.

DIVADLO VOSTOŠ
DŘINA A PAPÍR
ANTONÍN PUCHMAJER D.S.
MIKRLÉ
DIVADLO KÁMEN
DIVADLO NA IT
FKK
DIVADLO VYDÝCHÁNO
HG FEAT. UHŘÍK
D.R.E.D.
DĚVČÁTKO A SLEČNY
KALD
DS Q10
DS KÁŤAJEBÁRAJESKÁLA
NEGATYV
BUDDETO!

Jak to vidí vzorek lidí

Tereza Machková: Říkala jsem si, že bych si to chtěla přečíst, bylo pro mě náročné se v tom orientovat a zajímalo by mě, co z té knihy vlastně dělali. Líp bych si udělala názor, kdybych to mohla porovnat s předlohou.

Michal Drtina: Na mě to bylo nějak hrozně překombinované. Umělé. Vůbec mě to nezasáhlo. Nic jsem jim nevěřil.

Kateřina Crhová: Víím, že je tahle předloha pro spoustu lidí srdeční záležitost. Já jsem se k tomu dostala asi až před dvěma lety a byla jsem hodně zvědavá, jak si s tím poradí, protože celá ta kniha mi připadá poměrně složitá. Ale potěšilo mě, jak se jim podařilo vypořádat se základní linkou, která ani v té knize není zdaleka přímá. Moc se mi líbily použité prostředky, jen mi občas připadalo, že se nedaří udržet linku některých vztahů.

Povídání po Cukru!

KlariN: Kde a jak se zrodil nápad dramatizovat právě poetickou prózu Richarda Brautigana?

Tereza Tomášová: V melounovém cukru je oblíbená kniha našeho režiséra Filipa Humla Krále, který sám vytvořil dramatizaci, a nám se to zalíbilo, protože jsme si chtěli vyzkoušet trochu jiný způsob práce než na klasické dramate, kterou také máme v repertoáru. Než inscenace dostala definitivní tvar, trvalo to skoro dva roky, protože jsme brzo zjistili, že nestačí se jen naučit text a umístit ho na jeviště, ale chtěli jsme to intenzivně prožít a divákům předat poselství. Pokud se do toho diváci ponoří s námi, věřím, že je to pak pro ně úžasná podívaná.

Mirek Vrbický: Pro mě je to především plně symbolismu a velkého nadšení. Třeba jsme dlouho seděli nad anglickým originálem, a hledali tam případné překladové nesrovnalosti i v detailech, které jsou pro nás moc důležité. Skvělý byl i zkušební proces. Když jsme začínali zkoušet, strávili jsme spolu všichni čtyři dny v potmě, jenom s jedním bodovým reflektorem a harfou, protože jsme chtěli, aby ve výsledku jáMOR fungoval jako sekta.

Co pro Vás osobně inscenace v Melounovém cukru znamená?

Mirek Vrbický: Pro mě to znamená ohromný kus práce a důkaz, že jsme schopni šest víkendů po sobě být spolu a spolupracovat.

Tereza Tomášová: Pokud mám naše představení shrnout jednou větou, říkám: Není všechno tak, jak to vypadá (úsměv)!

KlariN: Díky a na shledanou!

Vytrženo z diskuse

Zemančíková: Novela, kterou soubor zpracoval, bývala v 80. letech velmi oblíbenou četbou a stala se předmětem řady dramatizací. Líčila svět, který existoval a byl lidem zapírán a po kterém toužili, i když nevěděli, jaký bude, až přijde. Příběh pojednává o vzpouře vedoucí až k sebezničení, o sebe-destrukci. Mám jednu výtku: týká se popisnosti. Zapomenuté podniky a tygry soubor v některých ohledech líčí poměrně popisným způsobem a představení pak vyznívá jako vítězství slušňáků nad Zapomenutými podniky. O tom ale předloha není.

Adámek: S Alenou souhlasím jen z půlky, tygři mi přišli vyřešení výborně — zejména jejich masky, problematické bylo spíš to, jak žrali své oběti. U skupiny ze Zapomenutých podniků jsem se nejdřív lekl, že jejich ztvárnění bude didaktické až popisné. Ale inscenace se mi líbila moc, se vším všudy. Zajímavé je, že kdykoli má herecká akce v představení oporu — ať už v držené rekvizitě, rytmizaci nebo v prostoru, funguje to výborně. Když tato opora chybí, padá to — příkladem je hlavně scéna,

Šimko: Text pro mě vždy pojednával o možnosti vzpoury proti měšťanské společnosti, ale v jisté „uklizené“ formě. Řešení tygrů přes masky mě odkazovalo až ke stínu Dona Juana. Neberte to doslova, ta analogie není přesná, ale v metaforické oblasti tu jde o Palachovu vzpouru spojenou s autodestrukcí. A pak je tu Margaret, která je ve výsledku také dohnána k sebevraždě. A je škoda, že vztah hlavního hrdiny k ní nebyl lépe postavený, že nebylo jasnější, co pro něj znamenala. To byl moment, který by bylo dobré ještě dopracovat.

Císař: Představení si vážím z jednoduchého důvodu: protože jde o úsilí o vybudování velkého scénického tvaru, což vidíme zřídka. Pro mě osobně byl tvar v Písku čitelnější, než když jsem ho viděl v Hradci Králové.

Hulec: Někdy se stane, že se člověk s představením mine, a to se stalo mně. Soubor jako komunita mě zajímá víc než inscenace, ale to může být jen můj problém. Přijde mi, že soubor více fandí těm „měšťákům“.

Jak to vidí vzorek lidí

Zuzana Vojtíšková: Potěšilo mě to. Mám ráda, jak tenhle soubor zpracovává poezii, a i když některým věcem nebo souvislostem nerozumím, tak to se mnou rozhodně rezonuje.

Šimon Stiburek: Na souboru si cením snahy o budování vlastní poetiky a jazyka. Líbilo se mi, že Typltovy texty uchopili po svém a nekopírovali WWW.

Michal Zahálka: Na jednu stranu se bojím, že leccos z použitých výrazových prostředků už jsem viděl jinde a v čistší podobě — na druhou stranu mě těšil neokázalý způsob přednesu a především zpráva, že i s touto hudbou, jež mi není nijak blízka, se mohou pojit nevšední chytré texty.

Luděk Richter: Obvyklý problém divadla poezie: Co dodat k uzavřenému, pevně vázanému textu básně v prostorovém obraze a zvuku? KátajeBárajeSkála dodává hodně. Ale já těžko hledám spojitosti — takže si nakonec kladu otázku: je to jen jejich prožitek z básní nebo i snaha komunikovat s divákem, sdělovat? Ze zaujetí aktérů věřím, že i to druhé, ale někde se to přetrhlo.

Všichni jsme na Facebooku

Rozhovor s Pavlem Skálou

Experimentální hip-hop, strach ze ztráty mezilidského kontaktu, obava ze strojů. Jak jste přišli k těmto tématům?

Tuhle kapelu znám už od devadesátých let a ve škole mě učil bratr básníka Lubomíra Typlta. Před dvěma lety jsem si koupil CD, které obsahovalo i všechny jeho texty. Pročítali jsme si je, líbila se nám surovost, která v nich je. A vidíme to podobně: svět směřuje do digitální podoby a sociální vazby jsou přetřhané a společnost míří do... Internetu. Pořád se za něčím honíme, vztahy jsou pochroumané.

A všichni jsme na Facebooku.

To je ono. Všichni jsme na Facebooku, ale mně jako učiteli se to moc nelíbí. Když moji studenti nejdou na dramata, jsou šest dní zavření doma u počítače, hrají hry nebo jsou na Facebooku. Nemyslím si, že to je úplně v pořádku.

Vaše inscenace je tentokrát nezvykle pohybová, máte v ní řadu synchronních sestav. Jak dlouho jste se museli sehrávat?

Strázně dlouho jsme se zabývali texty a řešili jsme dramaturgii. A ty choreografie jsme zvládli poměrně rychle.

Vytrženo z diskuse

Šimko: Viděli jsme žánr, který má profesor Císař velmi rád :-). Podkladový materiál je generační výpověď. Typlt staví metaforiku básní na banálních větách a pozorováních. Banalita se dostává do slovních her a je nabídkou pro interpreta, který ji pak přenáší k divákovi. Tím interpretem obvykle bývá kapela WWW, kterou soubor na konci pouští do představení. Výpověď kapely je ale v něčem přesnější, údernější a dokáže banalitu textu dostat do souladu tak, že verše nakonec banálně nevyjadřují. Na jevišti jsou herci vnímání v jiném kontextu, divák se soustředí i na obraz, ne jen na zvuk, už tu nejde o hraní s hlasem a hlasovou ekvilibristiku. Jde i o tělo, které nám vnímání textu zpomaluje. V závěru se soubor pomocí muziky a videa povedlo navodit poměrně zajímavý obraz. Když se ale snaží o divadelnější tvar, leze z toho banalita víc. Představení mělo velmi sympatické prvky, metafora nejsou úplně neoriginální. Ukazuje se ale, že tento typ textu není pro jevištní zpracování úplně ideálním partnerem, souboru by víc slušela abstraktnější předloha, ve které by našel víc možností pro způsob jevištní práce, které se věnuje.

Adámek: Typltovy texty vyjadřují svá témata nejen slovem, ale až prostřednictvím zvukového zpracování — například přes fráze typu „žere, dere, pere“. Soubor to často nerespektoval a tím pádem část poetiky zmizela. U podobných textů se to nedá okecat. Soubor také trochu podlehl žánru divadla poezie, které s sebou nese takové to zatížení „teď přednášíme poezii“.

Zemančíková: Termín „divadlo poezie“ je umělým konstruktem, který v českém divadle vznikl v 60. letech z řady různých důvodů. Nikde jinde než u nás nic takového nemají, nicméně všude na světě je poezie jednou z funkcí divadla a divadelníci mají čas od času potřebu inscenovat verše. Největší blbost je vzít si jako premisu to, že udělám divadlo poezie, a pak pro ně hledat autora, musí to fungovat naopak.

Když se nám nedaří něco postavit, pojďme aspoň něco zbourat.

Jak to vidí vzorek lidí

Tereza Machková: Připadalo mi, že se celou dobu omílá jeden vtip. Vtip nakonec nevypointovaný, rozpatlaný a trapný. Nebavilo mě to.

Michal Zahálka: Po nadšených ohlasech z jihlavské přehlídky se mi dostalo uondaného představení autorské činohry, z nějž jen velice zřídka probleskovaly ostrůvky zábavně absurdních dialogů. Inu — divadlo je věc křehká a nevypočitatelná.

Luděk Richter: Nevidí se, neslyší se, situace žádná, slova, slova, slova... Konceptuální divadlo?

Šimon Stiburek: Královna je mrtvá. Já taky.

Hamletovská znouze

KlariN: Proč jste sežrali boty?

Ondřej Horník: Ten scénář je starý asi sedm let a my jsme ho původně vzali jako znouzectnost, protože jsme nestihli napsat nic jiného. Prostě jsme brali cokoli, abychom si zahráli.

Vytrženo z diskuse

Císař: Pánové se inspirovali jakousi situací z Hamleta, což není neobvyklé. Jenže na jevišti jsem viděl situaci, u které jsem marně usiloval o proniknutí k jádru toho, k čemu se má rozvinout. Přes rampu nic nešlo, jakoby si pánové vše říkali na půl úst, nekomunikovali zřetelně. Variovaly se stále tytéž věty, ale i v experimentujícím divadle by měly fungovat aspoň elementární základy. Všechno bylo přibližné, vůbec nevím, jaké téma nebo jaký smysl či cíl měla výchozí situace mít. Nepodařilo se mi to dešifrovat. Vypadalo to, jako by si soubor hrál pro sebe, ale mě jako diváka úplně vynechal ze hry. Vnímám jsem několik motivů, ale nevím, kam směřovaly, k čemu měly dospět a jak se situace měla uzavřít.

Šimko: Jako divák jsem si nebyl jistý, jestli mě soubor vůbec potřebuje. Připadal jsem si jako jistá postava ze Zelenkova Příběhu obyčejného šílenství, která si nechá platit za to, že se dívá na kopulující dvojici, které to bez diváka nejde. Soubor nebudoval situaci jevištní přítomnosti. Do určité míry jsem inscenaci chápal jako provokaci, ale chybělo mi jakékoli naznačení, že diváka záměrně chcete vytočit destrukcí divadelní formy. Pokud soubor zcela razantně změní strukturu původní hry, na kterou vytváří jistou perzifláž, ztrácí sdílenou paměť s divákem, vytváří novou inscenaci a musí jí dát nějakou novou strukturu.

Hulec: Z příběhu není jasné, co si z něj má divák vzít. Inscenace se hrozně špatně čte.

Adámek: Jak to soubor asi myslel? Sarah Kane napsala slavnou parafrázi Faedry. Posouvá v ní příběh od antické tragédie, kdy je syn Narcis, onanuje, kouká na porno, nemyje se. Vytváří obraz konzumerismu a luxusu, kvůli kterému se ztrácí smysl života. Měl jsem pocit, že souboru jde o něco podobného. Myslím ale, že text zůstává v poloze, kdy pouze referuje. Situace na jevišti se nijak nemění, nehraje se žádné přítomné dění, žádné situace.

Jak to vidí vzorek lidí

Tereza Machková: Zajímalo mě to. Celou dobu jsem byla představením hodně zaujatá. Uzavřela se ale jen jedna linka, chybělo mi uzavření ostatních příběhů. Líbilo se mi ale třeba i to, že jedna z hereček měla mluvní indispozici, nebylo jí dobře rozumět, ale nevadilo to, protože byla přesvědčivá. Celé to působilo zaujatě a upřímně.

Michal Zahálka: Jako divák se doznávám k selhání: monotónní temporytmus mě uklouбал tak, že už jsem chvílemi přestával vnímat. Rozumově oceňuji snahu a touhu porvat se s nesnadnou hereckou disciplínou vyžadující zároveň autenticitu i prudké střihy, zážitek se však nedostavil.

Luděk Richter: Lidsky autentická a herecky přesvědčivá osobně angažovaná výpověď o křehkosti, zranitelnosti, hledání, tápání, narážení, ztracení a nalézání mladých lidí. (Jen tečka s učněm, který našel parťáka, mi připadá nepřesvědčivá.)

Šimon Stiburek: Možná jsem na konci festivalu příliš unavený, ale trvalo mi skoro celé představení, než jsem se stihl naladit na monotónně vážnou notu souboru. Ale musím jim v jejich strohosti přiznat jistou upřímnost.

Introvertní nahota!

KlariN: Jaké to je, být na jevišti Nazí:

Kateřina Sučková: Psychicky se o to pokoušíme, fyzicky zatím ne (cudný úsměv).

Soubor Buddeto: Teda někteří to zkusit chtěli, ale bylo to zamítnuto.

KlariN: Jak vznikli Nazí?

Michal Ston: S knížkou Ivy Procházkové jako dramaturgickou volbou jsem přišel já, protože mně baval přesah těch svým způsobem banálních příběhů i nadhled, který se tam dá vysledovat. Herečky a herci téma následně přijali za své a hrozně za tím šli. Tušili jsme, že to může fungovat, ale zároveň to pro nás bylo natolik introvertní, že jsme se cíleně nehnali za nějakým inscenačním experimentem. Jsme studentské divadlo, tudíž jsme šli do studentské přehlídky, a docela nás překvapilo, že jsme postoupili zrovna na Šrámkův Písek.

KlariN: Díky za rozhovor a představení báječné!!!

Vytrženo z diskuse

Adámek: Představení mě hodně vtáhlo. Osobně nejsem úplně vyznavač představení adresovaných adolescentům. Dnes jsem ale docela cítil zrcadlo toho, co jsem ve svém náctiletém období sám prožíval. Divadelní nápad dialogů herců s někým jiným mi přišel neobyčejně šikovný a odpovídající tomu, jak teenageři ve skutečnosti komunikují — zaujatí sebou, bez nadhledu. Mám drobné připomínky: připadalo mi, že čím méně se slovy pojmenovávají pocity, tím lépe. A trochu mi přišlo, že herecky představení padá do mírně posmutnělé herecké nálady. Více by mu slušelo, kdyby si herci někde dovolili prudší tempo.

Hulec: Všichni herci se vyjadřují podobným klíčem a inscenace tedy není tak různobarevná, jak by být mohla. Dokonce jsem si určitou dobu myslel, že by mohlo jít o různé polohy jednoho člověka, které se nakonec nějak spojí.

Šimko: Jsem rád, že nešlo o „pseudogenerační“ výpověď, inscenace byla velmi empatická a herci jsou velmi autentičtí a uvěřitelní. Nejzajímavější pro mě bylo poslouchat text — v určitém smyslu by mi přišlo nejčistší, kdyby herci jen stáli vedle sebe a mluvili. Jistá pseudometaforičnost scénického řešení — například zbytečné „vyrábění auta“ — mě vlastně trochu unavovala.

Zemančíková: Představení se mi moc líbilo. Narazila jsem jen na drobnost, která se týkala toho, jak se v inscenacích dají zveřejňovat motta nebo poznámky — jako bylo v tomto případě úvodní motto o kojotovi.

NEDĚLE 1. ČERVNA

- 10.00 DS Q10, Studio Divadla DRAK, Hradec Králové — V MELOUNOVÉM CUKRU ^{75' DPČ}
11.45 DS KÁŤAJEBÁRAJESKÁLA, Most — MCHS (WE WANT WORD) ^{30' DFŠ-j}
13.00 NEGATYV, Telč — SEŽRAT BOTY ^{30' DPČ}
14.00 BUDDETO!, Plzeň — NAZÍ ^{50' DFŠ-j}
15.15 debata o představeních, závěr přehlídky ^{DPČ}

OZNAČENÍ PROSTOR

- KD Kulturní dům CK Písek
KD-vs Kulturní dům CK Písek — velký sál
KD-hs Kulturní dům CK Písek — hudební sál
KD-ls Kulturní dům CK Písek — loutkový sál
DFŠ Divadlo Fráni Šrámka
DFŠ-j Divadlo Fráni Šrámka — s divákem na jevišti
DPČ Divadlo Pod čarou Písek
KST Koncertní síň Trojice
ZS Zimní stadion

DOPORUČENÍ NA MEZIDRUHOVOU PŘEHLÍDKU AMATÉRSKÉHO DIVADLA JIRÁSKŮV HRONOV 2014

NOMINACE

- FKK, Praha: Kolektivní zážitek
Divadlo Kámen, Praha: Mamut, mamut
DS Q10, Studio Divadla Drak, Hradec Králové: V melounovém cukru

DOPORUČENÍ

- Buddeto!, Plzeň: Nazí
Dřina a Papír, Lednice: Gilgameš

REDAKCE

- Jakub Hulák (editor), Petr (Klarin) Král, David Slížek, Radek Pokorný (grafika)
Foto Milan Strotzer
Vydává NIPOS-ARTAMA Praha
Tisk Centrum kultury Písek
Redakce sídlí v Kulturním domě
Uzávěrka čísla 1. června 2014 ve 23.44